

κενώσεων ισχυρῶν συστοιχίῶν, οἵδιπτε δὲ σχεδὸν παρουσίζεται κατὰ τὰ. ἐν τῇ βιομηχανίᾳ περιπτώσεις τῆς διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ κεραυνοθόλησεως, αἴτινες ἀνίκουτι γενικῶς εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν. Ἀπὸ πράκτικῆς δὲ ἀπόψεως ἔξεταζόμενοι, οἱ δύο οἵτοι τρόποι τοῦ θανάτου διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, καθ' όσον διὰ μὲν τοῦ πρώτου ὁ θάνατος εἶναι δριστικός, ἐνῷ δὲ δεύτερος δινατόν ν' ἀποτελεῖ κατάστασιν φρινομενικοῦ θανάτου, ἐξ ής δὲ πρὸ δηληθερῆς ν' ἀνεκαληθερῆς εἰστὶν ζωὴν διὰ τῆς ἀμέτως μετὰ τὴν γεγονής ἐφαρμογῆς τῆς τε/νητῆς ἀναπνοῆς· κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. d' Arsonval διατυποθεσίσαν πρότασιν, καθ' ἣν ὁ κεραυνός δὲ ληκτος δέσιον νὰ θεραπεύηται ἀκριβῶς ὡς καὶ διὰ πνιγμοῦ ἀποθανάτου, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διοίας ἰδυνήθηταν ν' ἀνεκαλέσωσιν εἰς τὴν ζωὴν τινὰς τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ παθόντων ἥρατῶν.

"Ορον δ' ἀρρεφῆ τὴν διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ θανάτωσιν, ὡς ἐφημέρσθη αὕτη ἐν Ἀμερικῇ οἱ κ. d' Arsonval καὶ Biraud θεωροῦσι ταύτην πολυτύνθετον, βάρβαρον καὶ ἀπειτον. διότι κατὰ τὰ διπτά αὐτῶν γενθέντων περιματά θανάτωσεως κοίλων δι': ισχυροτάτων ἡλεκτρικῶν μηχανῶν, πολλῷ ισχυροτέρων τῶν χρησιμοποιηθεισῶν, ἐν Ἀμερικῇ κατὰ τὰς διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ θανάτικας ἔκτισεις, τινὰ τῶν θανάτωσέντων διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ζώων ἐπανήργοντο εἰς τὴν ζωὴν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τεχνητῆς ἀναπνοῆς. Καὶ προέτεινε μὲν δὲ κ. d' Arsonval εἰς τοὺς ἀμερικαῖοὺς ιατροὺς νὰ ἐφερούσων τὴν τε/νητήν ἀναπνοήν, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ θανάτωσιν, ἄλλ' ή πρότασις αὕτη δὲν ἐγίνετο δεκτή, τοῦντος δὲ σπεδεύσιν οἵτοι εἰς τὴν ἀμερικανοῦτον τοῦ δημοσίου τεθνητός, διότι ή περίρρηστος ήτις ή αὔτομής εἶναι τῷ διτοι οὐδὲν τὸ ζωγραφίον; Ἐπίκοιρος η τὸ ζωγραφίον συμπλήρωμα τῆς διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ θανάτωσεως.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—*Τιρά καὶ δράματα,* (Drames sacrés.) ὑπὸ Α. Sivestre, E. Morand καὶ Gomod.—**ΧΡΟΝΙΚΑ.**

Πάλαι μὲν ἐκ τῶν διονυσιακῶν ἐօρτῶν τὸ δράμα προσῆλθεν, ή μὲν τραγῳδία ἀπὸ τῶν ἔξαρχόντων τὸν διθύραμον, ή δὲ κωμῳδία ἀπὸ τὰ φαλλικά, κατὰ δὲ τοὺς μέσους αἰδόνας ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἐκ τῶν ιερῶν τελετῶν ἐπίσης τὸ θέατρον προσῆλθε καὶ δι' αὐτῶν ἀνεβίσθε ὑπὸ τὸν τύπον τῶν μυστηρίων (mystères), ἀπερ, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ δνομα δηλοῖ, μυστήρια τῆς ἐκκλησίας ἔξεικνιζον, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις δὲ ὑπὸ κληρικῶν τὸ πρῶτον ἐδιδάσκοντο, εἴτα δὲ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἔξελθόντα μετὰ λαζάνη ποιεῖ τὴν κατασκευήν, παρέμειναν δημος θρησκευτικά. Ἀλλὰ καὶ ὅτε τὸ θέατρον προσώδευσε καὶ τὸ νεώτερον ρωμαντικὸν ἐφάνη δράμα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐδιδάσκοντο καὶ διδάσκονται τοιούτου εἰδούς ἔγχα, οἷα κατὰ τοὺς τελευταῖους τούτους χρόνους τὸ Noël, ὁ Christ, ὥπερ πρὸ μικροῦ ἐδιδάχθη ἐν Βρυξέλλαις ή Γριζελίς (Cri-

selidis), πτις φέρεται ἔτι ἐν ταῖς ἀγγελίαις τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας. Τὸ τοσοῦτον ἐπιτυχὸν τοῦτο ἔγχον ἐνεθάρρυνεν, ως φαίνεται, τοὺς ποιητὰς αὐτοῦ **Amand Selvestre** καὶ **E. Morand**, οἵτινες συνεργασθέντες, ἐποίσαν νέον μυστήριον ὑπὸ τὸν ἐπιγραφὴν τὰ *Tiρά Δράματα* (les Deames sacrés). Τὸ ἔγχον δὲ τοῦτο ἐδιδάχθη ἀρτὶ ἐν τῷ ἐν Παρισίοις θεάτρῳ **Vau-deville**, εἰναι δὲ ἐμμετέρον μετὰ προλόγου εἰς δέκα εἰκόνας καὶ προσέξεντεν ικανὴν ἐντύπωσιν, ἐφ' ὃ καὶ ἐξακολουθεῖ ἐκτελούμενον.

Ἡ πρώτη εἰκὼν, τοῦ δράματος ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, παρουσιάζει ἡμῖν τὸν κῆπον τῆς Παρθένου Μαρίας ἐν Ναζαρέτ, ὅτε ὁ ἀγγελος Γαβριὴλ, διὰ ποδύνται ἀγγελικῶς ἀληθῶς ἢ δεσποινὶς **Vahne**, εὐαγγελίζεται τῷ Παρθένῳ Μαρίᾳ, ἡν ὑπεδύσατο ἢ δεσποινὶς **Thomsen** μετ' ἀφελείας, ὅτι τέκεται τὸν Σωτῆρα. Κατὰ τὸν δευτέραν δὲ εἰκόνα παρίσταται ἢ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος, ὅτε τὸ πρός τὸ βάθος παραπέτασμα φωτίζεται καὶ ἡ Παναγία φαίνεται κρατοῦσα βρέφος, οὗ τινος οἱ βραχίονες καὶ αἱ χεῖρες, φέρουσα ἐρυθρόν τί σημεῖον, ἐκτείνονται πρός τινα φωτοβόλον σταυρόν. Ἀκολούθως παρουσιάζεται ἢ Ἡρωδίας, διάγυνος αὐτῆς Ἀντίππας καὶ ἀλλοι τινες. Ἡ Ἡρωδίας εἶναι κατηναριστημένη, ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἐπέτυχε παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἀποκεφαλίσεως Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ὁ δῆμιος φέρει τὸν κεφαλὴν ἐπὶ πίνακος. Ὅπιολονθεῖ ἡ κόρη, ἡν ὑποδύεται ἢ δεσποινὶς **Fleur**. Αὕτη λέγει ὅτι ὁ θάνατος τοῦ ἀγίου ἀπεκάλυψεν αὐτῇ τὸν ἀληθειαν καὶ ὅτι θὰ τελέσῃ τὸν μετάνοιαν αὐτῆς ἐν τῷ μοναχικῷ βίῳ. Ταῦτα δὲ αὐτῆς ὁμοιογόνους, τίθεται ἐπὶ τῆς τραπέζης ἢ κεφαλὴ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἀμέδως δὲ ἀκούεται κρότος καὶ ἡ κεφαλὴ περιβάλλεται στεφάνῃ ἢ λεκτρικοῦ φωτύς...

Ἀκολούθως ἐρχεται ἡ σκηνὴ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς Μαγδαληνῆς, σκηνὴ τοῦ θεάτρου, ἡ μόνη ἐν τῷ ἔργῳ κατὰ τὸν γνώμον τοῦ **Sarcey**. Ἡ Μαγδαληνὴ, ἡν ὑποδύεται ἢ δεσποινὶς **Malvau**, ζέόχου ὀραιότητος ἐν τῷ προσθώπῳ τούτῳ, εὑρονται ἐν τῷ κήπῳ αὐτῆς, περικυκλουμένην ὑπὸ τῶν ἐραστῶν καὶ κολάκων αὐτῆς. Διαλέγονται περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου:

— "Ιδού εἰς, λέγουσιν αὐτῇ, διὰ προκαλούμεν νά συλλάβης εἰς τὰ δίκτυά σου. Εἶνε ἀπρόσιτος εἰς τὰς γυναικας.

— "Αληθῶς; λέγει αὕτη, εἰρωνικῶς, θὰ ίδωμεν λοιπόν!

Ce Jésus est un homme et fait de même boue
Que vous tous : ainsi donc, fut-il cesar romain,
Il tiendra, si je veux, dans ma petite main.

Τῇ στιγμῇ δὲ ταύτῃ ὁ Ἰησοῦς, διὰ ὑποδύεται ὁ **K. Mayer**. ξανθόκομος καὶ λευκὰ ἐνδεδυμένος, διέρχεται πρός τὸ βάθος μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἀποτελεῖ πρός τὸν λόγον λέγων :

Aimez votre prochain ; à ceux qui vous feront
Quelque affaire rendez le bienfait pour l'affront;
Servez le malheureux, vous même, à votre table...

Ἡ Μαγδαληνὴ παρεμβάλλεται ἐν τῷ διαβάσει αὐτοῦ μετὰ προκλητικοῦ ἔφους· ἀλλὰ ἐν φέκενος προκωρεῖ αὐτὴν ἀκούουσα αὐτοῦ, εὐαρεστεῖται, ἡπνωτίζεται, ἀποδῆται τὸ ῥόδων στέμμα αὐτῆς, ταπεινούται, ἐξισταται, παρακολουθεῖ αὐτῷ τοῖς φθαριλμοῖς

ἐπὶ πολὺν χρόνον μέχρις οὗ ἐξηφανίσθη. Ἡ σκηνὴ αὕτη, κατὰ τὸν γενομένην τῆς κριτικῆς ἑστὶν ἡ ωραιοτάτη καὶ μόνη θεατρικὴ τοῦ ἔργου τῶν ποιητῶν τῆς Γριζελίδος, τὸ λοιπὸν ἑστὶ πᾶν ὃ τι θέλετε, ἔξω τοῦ Εὐαγγελίου δῆμος· διότι τὰ μᾶλλον γνωστὰ γεγονότα, τὰ μᾶλλον αὐθεντικὰ μεταβάλλονται ἐν αὐτῷ ἄνευ λόγου. Έπειδὲ σκηνὴ ἑστὶν ἡ τῶν παιδίων. Ἐν γωνίᾳ τῆς Ιερουσαλήμ κατὰ τὸν ἥμερον τῶν Βαΐων, τρεῖς ὥραί τοι χρεούνσι πρὸς τέρψιν τῶν περὶ αὐτᾶς. Ὁ Ἰησοῦς προχωρεῖ ἐν τῷ μέσῳ δύο στίχων περιέγυρον, στιώντων φοίνικας, παραποτεῖ δὲ τὰ παιδία καὶ λέγει·

Laissez venir à moi jusqu'aux petits enfants.

Βεβαίως τὸ «jusque» εἶναι παρεξήγησις, καθά παραποτεῖ καὶ ὁ Lemaître. Επερρος ποιητὸς εἴπει πρὸς τοῦ Armand Silvestre :

Laissez venir à moi les petits enfants blonds, ὅπερ πάντως ἡνὶ ήκιστα φιλοφροντικὸν τοῖς μὲν ξανθοῖς. Πάντα δῆμος ταῦτα, καὶ τὸ jusque καὶ τὸ blonds, ἐτέθησαν πρὸς συμπλήσωσιν τοῦ μέτρου ἐν τῷ γραφικῷ· «Ἄθετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με». Ὁ δὲ Κῆπος τὸν Ἐλαιῶνα, διότις ἔρχεται ἀκολούθως ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐκρίθη θαυμάσιος καὶ ἀριστούργημα σκηνογραφίας (décor) τοῦ Jusseautme, διότις ἐποίησε πάσας τὰς τοῦ ἔργου. Ἐνταῦθα δὲ Ιούδας, ὃν ὑποδένεται ὁ Grand, πλέθε νὰ παραδῷ τὸν Ἰησοῦν τῷ φιληματι· οἱ ποιηταὶ δῆμος μετηλλαξαν τὰ πράγματα ως μετηλλαξαν πολλὰ τῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τοῦ προδίου γένους μέχρι τῆς δεκάτης εἰκόνος, ἐκποχασθέντες ἐν πολλοῖς. Τὸ Εὐαγγέλιον λέγει: Καὶ ἦτι οὔτοις λαλοῦντος, ίδου Ιούδας εἰς τῶν δώδεκα, πλέθε καὶ μετ' αὐτοῦ ὅχλος πολὺς μεταπαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδίδοντος αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σπυγεῖον, λέγων: «Οὐ ἀν φιλὸν σω, αὐτός ἑστὶ κρατήσατε αὐτόν. Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπε, χαῖρε Ραβbi. Καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ: Ἐταῖρε, ἐφ' ὃ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν». Ἐνδέπτη μυστηριώ τῶν Silvestre καὶ Morand αἱρεται ὄλως τὸ προδοτικὸν ἐκείνο φίλημα. «Οτε πλησιάζει ὁ Ιούδας, ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ: «Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ δύμιλησω», ἀπομακρύνας δὲ τοῖς περιέργοις, ἐπιπροστίθησι: «Διατί μὲ προδίδεις;» Ὁ Ιούδας ἀποκρίνεται οὕτω περίποι: «Διάτι σὲ μισῶ», μέμφεται δ' αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντῶν προσαγγέλλει κόδημον ἐν ὃ ἡ ἀγάπη ἀνανεωθήσεται. Ἐπιλέγει δέ· «Καὶ νῦν φίλονδόν με». ἀλλὰ ὁ Ιούδας πῦο δὲν τολμᾷ, μᾶλλον ως ἡ θυγάτηρ τῆς Ήρωδιάδος πρὸ μικροῦ, ώς ὁ Βαραβᾶς μετά μικρού. Οὕτως δὲ Ἰησοῦς αὐτός παραδίδοται τοῖς στρατιώταις:

Κατὰ τὴν δίκινην ἡ δεσποινίς Anglochère μετημψιεύμενην εἰς ηλικιωμένην Παρθένον, συνδιαλέγεται μετά τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς διπισθεν τῶν ἀνακτόρων τοῦ ρωμαίου ὑγεμόνος. Ἡ Παρθένος ἀνοίγει τοὺς βραχίονας αὐτῆς τῷ μεταμεληθείσῃ ἑταίρᾳ λέγουσα τοὺς στήχους τούτους:

Je l'ai fait naître au monde : il t'a fait naître au ciel.

Αἴφνης δὲ πρὸς τὸ βάθος σκηνὴ φωτίζεται καὶ δίσυρχος κῆπος τῆς Ναζαρὲτ φαίνεται ἐρυθρὸς ἐξ αλμάτος.

Ἡ ἐννάτη εἰκὼν ἑστὶν τὸ Ὁμιλοῦν Δάσος, ἐν ὃ τὰ δένδρα ἔχουσι μορφάς ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ ξυλοκόπου, ὅστις κόπτει ξύλα δύπως κατασκευάσῃ τὸν σταυρόν. Ἀκολούθως παρισταται ὁ Βαραβᾶς πρὸ τοῦ Γολγοθᾶ. Βροντὴ ἀκούεται καὶ ὁ Ιησοῦς ἀποθνήσκει. Τὸ πλῆθος φεύγει, δὲ δὲ Βαραβᾶς μείνας μόνος καὶ μετανοῶν σκέπτεται: «Διατί ἐγεννήθημεν!»

Ἡ τελευταία εἰκὼν παριστοῖ τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ ζελαζευμένον ἐπὶ πέτρας. Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ (Μη Malveau) καὶ ὁ Βαραβᾶς (Candé), οὐχὶ φέρων τὸ τριβώνιον ἀύτοῦ ἀλλ' ὑπὸ ἀλληλου μορφήν, μορφὴν φανερούσαν ἀναμφιβόλως τὴν ἀνθρωπότητα ἀναγεννώμενην, συναντῶνται παρὰ τὸν τάφον καὶ ἀνταλλάσσουσι λόγους τινας.

Τοιδύτον τὸ νέον ἔργον, διότε ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν σεπτῶν Παθῶν ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Vauderville, ἐργον ὑπὲρ οὐσὶ εὔμενῶς ἀπεφάνθη ἡ κριτική, δικαίως δὲ κατεκρίθη ὡς ἀντικείμενον τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ δὲ φράσις «le légende du Christ, ἐξεγείρασα τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Lemaître οὐδαμῶς ἀποδείκνυσθαι σεβαδύμον πρὸς πεποιθήσεις οὐδὲ τὴν εὐθέτειαν ἢν ἐν τῷ Γριζελίδι διετύπωσαν οἱ ποιηταὶ αὐτῆς. Ορθῶς δὲ εἰπεν δὲ καλὸς ἐκεῖνος καθολικός, διὸ ἀναφέρει ὁ Lemaître, ὅτι ἐξ ὅλου τοῦ ἔργου λείπει μία εἰκὼν, ἡ «τοῦ Ἰησοῦ διώκοντος τοὺς πωλοῦντας ἐκ τοῦ ναοῦ». Άλλ' ἐν τούτοις ὑπάρχει τι ἐν τῷ ἔργῳ ἀξιον οὐασθεως, διότε δῆμος παρηλθεν ἡ κριτική τοῦτο δὲ είνε δι τὸ θεῖον ἐν αὐτῷ πάντοτε κατατέλλεται, διότι πρὸ αὐτοῦ ἡ Μαγδαληνὴ αἱρεται εἰς μετανοοῦσαν, ήτού της Ήρωδιάδος μεταμέλεται, ὁ Ιούδας ἀφοπλίζεται, ὁ Βαραβᾶς λυτροῦται.

Ἡ μελῳδία τοῦ Gounod κατὰ μὲν τὸν Sarcey προσεξένησε μετρίαν ἐντύπωσιν, κατ' ἀλλον δὲ κριτικόν ἑστὶ διατί λιαν καλή, ιδίας δὲ μνείας ἀξιον κρίνεται τὸ ὄνειρον τῆς Angelico.

Ἡ mise en scène πν ἀληπρὰ καὶ ὑπὸ πάντων ἐθαυμάσθη.

ΧΡΟΝΙΚΑ· Ολίγιστοι συνθέται ἔτυχον ποτε τῇ Ἰπιζύῃ, ἡ υεγάλης ἐτίνικη τοιούτων τιμῶν, οίων δὲ Βέρδης μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Falstaff. Ἐν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς πατρίδος αἰτοῦ ἡλθε καὶ ἐπεσκέψατο τὸν μέγαν συνήτην ἐν Μιλάνῳ ἐν τῷ ἡμονύμῳ τῇ πόλει· ξενοδοχείῳ ἐν τοῖς κατοικεῖ οὗτος. Ὁ Βέρδης ἡθέλησε νὰ ἀποδῷ τὴν ἐπίσκεψιν ἀλλ' δὲ πνιγούρης λίαν εύρυτης ἀνήρ ταξετίρητος, αὐτῷ μετὰ γάρτητος· «Ἄη μεγαλειότητες ἐν τοις περιπτώσεις δέχονται τὰς ἐπίσκεψεις τῶν ὑπηκόων αἰτῶν, δὲν ἀποδίδουσι αὐτάς». Ἡ δὲ ιταλικὴ Γερουσία ἐπίτης ἀδροσφρίων φερομένη διὰ τοῦ πρεδρού αὐτῆς διεβίβατο τὸ ἔτης ἐπίσημον τηλεγράφημα· «Ἡ Γερουσία τοῦ βατιλέος, τῆς τιναδίται περιλαμβάνουσα ἡμῖς· ἐν τοῖς εἴσιτοῖς δις τὸν ἔξι καὶ ηγίητιν τῆς συνεδρίας; αὐτῆς, γαρετῷ ἐν διην τὸν δέξιαν τῆς ιταλικῆς τέχνης καὶ γεροχροτεῖ ἐπὶ τῷ νέφη διην θριάμβῳ».

Εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο δὲ Βέρδης ἀπίγνησεν· «Αἰσθίνουσι πάξσαν τὴν ἀξίαν τῆς θεοφάνειας τῆς θυλαῖης συνελείσεως ἡτού τοῦ Ξωτοῦ τὴν τελὴν ν' ἀνήκω, παρακαλῶ δὲ τὸν ξινότιμον πρέσβεαν δικαῖον, εὐχρετητῷ τῷ νέῳ ἐρυθρηνεσθη τῇ Γερουσίᾳ τῆς Βαθεῖας μου εὐγνωμοσύνης».

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.